

Erfaringsrapport
August 2021
Uummannaq Sundhedscenter

Uummannaq blev min grønlandske destination i august 2021 mellem mit 10. og 11. semester på studiet. Det er det absolut smukkeste og mest Grønlandske sted, du kan rejse til i Grønland foruden Østgrønland, og hvad betyder så det?

Det er svært at forklare og skal nok i virkeligheden opleves, men måske ved du lidt mere, når du er færdig med at læse denne erfaringsrapport. Én ting er helt sikkert – jeg ville til enhver tid selv vælge at tage til Uummannaq igen fremfor et større sted sydligere i Grønland, og jeg vil anbefale det til alle, der har lyst til at prøve!

God fornøjelse!



UDSIGTEN
FRA VORES
LEJLIGHED I
KOLLEGIET

Kufferten skal pakkes...

Udstyr til klinik:

- Klinikfodtøj, stetoskop, reflekshammer, fadls journalkort, pencillygte
- Vanddunk, madpakkeboks, taske/pose til at medbringe tingene i
- Lægerne har ofte fagbøger med, så lad være med at bruge 10 kg af dine hårdt trængte 20 kgs baggage på det med mindre, der er en bog, du ikke kan undvære (og lad den bog være om hudsygdomme ;))

Man kan låne hvide træsko af sygehuset, men man skal være meget heldig for at finde to sko i samme størrelse og endnu heldigere, hvis man ønsker dem ens.

August måned i Uummannaq krævede:

- Vandrestøvler, solbriller, skiundertøj, lag-på-lag-overtøj, handsker, en god skijakke (så kunne jeg nøjes med almindeligt tøj under), gode vandrebukser

Til fritiden:

- Bøger og lydbøger på telefonen (via app'en "ereolen" = de danske bibliotekers gratis app)
- Masser af strikketøj
- Et godt kamera (jeg brugte min telefon)

Til husholdningen:

- Det kan klart anbefales, at man medbringer shampoo, cremer, læbepomade (luften er meget tør), andet kropspleje hjemmefra, da priserne i Grønland er høje.
- Krydderier!
 - o I butikkerne i Uummannaq kan du næsten ikke få blandingskrydderier, så hvis du kan lide at bruge andet end salt, peber, timian og kanel i dit køkken, skal du medbringe lidt.
- Hæv gerne lidt kontanter, så du har nogle 50'ere at give af, hvis du bliver inviteret på kaffemik

Hvad kan du låne af sygehuset?

- Grønt kliniktøj – lægerne har OP-tøj på
- Dynner, puder, sengelinned, håndklæder, klude og viskestykker
 - o (Kort før ankomst fik jeg besked om fra sundhedscentret i Uummannaq, at jeg selv skulle medbringe dyne og pude mm., men det er ikke korrekt – vi kan til stadighed låne den slags, så hvis du oplever det samme, kan du blot se bort fra denne mail eller kontakte Marianne/Peter Vedsted om det, hvis det bliver et problem)

Transport og bolig

Jeg købte flybilletter i god tid (marts 2021), da færre afgangse pga. corona gjorde udvalget smalt. Før rejsen til Uummannaq skulle jeg være i karantæne i Ilulissat i 5 dage med COVID-test på 5. dagen, før jeg måtte bryde isolationen og rejse videre til Uummannaq. Da min kæreste fik mulighed for at rejse med, valgte vi at tage 14 dage i Ilulissat som vores sommerferie og derfra rejse nordpå til Uummannaq.

Man skal være forberedt på forsinkelser pga. vejret; om sommeren primært pga. tåge, mens det om vinteren er pga. sne/storm. Det er derfor en god idé at rejse med en sikkerhedsmargin på ca. 2 dage. Hvis uheldet er ude, og dine fly bliver forsinkede, er Air Greenland behjælpelige med logi.

Selve rejsen til Uummannaq er en historie for sig. Man rejser fra Kastrup til Ilulissat med atlantehavsflyveren og fra Ilulissat til Qaarsut (der er en lille bygd ude midt i ingenting) i de mindre rutefly, der flyver alle steder i Grønland og fra Qaarsut til Uummannaq i helikopter. Det er en fantastisk oplevelse at se hvordan lufthavnene bliver mindre og mindre og området goldere og goldere.

I lufthavnen i Uummannaq, der er på størrelse med Loungen + toiletter i Medicinerhuset (Aarhus) bliver man hentet af portøren, der kører én til Sundhedscentret i ambulancen/ligbilen. Her kan man hilse på og hente sengetøj mm. Inden turen går ud til den bolig, man har fået anvist.

Tidligere studerende, og informationen fra Marianne Vedsted, beretter om nogle tjenesteboliger/vakantboliger sygehuset råder over, som man som studerende får lov at bo i, men dette var desværre ikke tilfældet for min kæreste og jeg. Et par dage inden vores ankomst til Uummannaq fik jeg tilsendt et ansøgningsskema til byens kollegier. Der er to kollegier i byen, og vi blev desværre indkvarteret på det ældste og mest fjerntliggende røde kollegie, hvor der ikke var blevet gjort rent i umindelige tider. Køleskabene virkede ikke, og toiletterne (der er das) havde ikke set en klud i mands minde. Jeg mødte heldigvis den studerende, der var på sundhedscentret før mig, og hun var en stor støtte i at få os hen i det blå kollegie, som hun også boede i, hvor man havde egen lejlighed i stedet for delekøkken, -stue, -bad og -toilet. Der gik nogle dage og en hovedrengøring, før vi blev flyttet.

Det blå kollegie er et udmærket alternativ til de vakantboliger som andre studerende tidligere har boet i. Der er toiletter med træk-og-slip, og de fornødenheder man har brug for i køkkenet. Der er intet TV, radio eller internet og generelt meget få møbler (da de logerende grønlandere som regel har egne møbler med). Man skal tage det som en oplevelse og nyde livet offline. Fra kollegiet tager det 5 min. at gå ned til sundhedscentret, der ligger nede ved havnen, og der er lavet smutveje med trapper, som gør det nemmere at forcere det barske bjergterræn.

Indkøb

Indkøb foregår i byens største butik: Pilersuisoq, der minder om en mellemstørrelse Rema herhjemme. Udvalget af slik, sodavand, juice og færdigretter fejler ikke noget, mens grøntsagsafdelingen og ikke-frosne varer er nemmere at overse. Man kan sagtens købe ingredienser til en fin og varieret kost, men grøntsagerne skal man vænne sig til at erstatte med frostgrøntsager. Det er ikke ualmindeligt at varerne er for gamle eller mugne – især de friske grøntsager, skal man sætte sine forventninger ned til.

Det er dyrt at handle i Grønland. Toilettepapir og køkkenrulle koster gerne 50 kr for en pakke, og alle remedier til en husholdning fx sæbe og bagepapir er ligeledes kosteligt. Vi måtte smide 72 kr for en opvaskebørste på et tidspunkt.

Når det så er sagt, er det en kæmpe oplevelse at handle i et andet land end Danmark, hvor indholdet i supermarkedet afhænger af, om forsyningseskibet kunne lægge til i havnen for havis og isbjerge.

Klinikken

Der er ekstremt mange ting, man kan lave på sundhedscentret. Der er to læger, som typisk er der mellem 6 uger og 6 måneder, inden de rejser til Danmark igen. Mens jeg var afsted, var der to yngre læger, der begge havde kvalificeret sig gennem målrettede introstillinger og vikariater til livet som læge i Grønland. De skiftes hver dag til at agere "alment praktiserende læge" med tidsbestillinger og attestarbejde og "vagthavende læge" som tager imod akutte patienter og går stuegang på de indlagte.

De fleste dage havde jeg egne 'lettere' patienter, der var booket ind til mig via tidsbestillingen, og som kom med alt lige fra kløe/svie v. genitalier til problemer med bevægeapparatet til hududslet til reflukssymptomer til mavesmerter til øreflåd og otalgi til stresssymptomer. Jeg havde god mulighed for supervision idet vagthavende læge som oftest havde tid til at guide evt. over telefon eller ved at komme op i min konsultation og se med.

Andre dage hjalp jeg med at gå stuegang på indlagte patienter og tage imod de akutte, der blev set i vagten. Her så vi alt fra fastsiddende fiskekroge, bidsår fra hunde, pludseligt indsættende synspåvirkning, frakturer og inficerede sår mm.

Jeg var også med på bygdetur, som arrangeres et par gange om året, hvor den ene af lægerne og bygdesygeplejersken (en sygeplejerske der modtager billeder og opkald fra bygdemedarbejderne om patienterne i bygden og formidler kontakten videre til lægen) tager ud og besøger bygden, hvor indbyggerne har mulighed for at bestille en konsultation, få taget ikke-akutte blodprøver, vaccinationer og screening. Det var en stor oplevelse at sejle ud til Ikerasak, der er den største

Erfaringsrapport
August 2021
Uummanaq Sundhedscenter

bygd i Uummanaq-distriktet med 250 indbyggere. Vi så patienter med knæsmerter, havde præventionssamtaler, psyk-samtaler, ligtorne, skift af implanon, oplægning af spiral, snak om medicin osv. Desuden lavede vi smear og gav børnene vaccinationer. Mens vi var i bygden, blev vi desuden inviteret til kaffemik, hvor jeg smagte hval, hellefisk, moskusokse, små tørrede fisk og mattak (siges "maddek"), som er rå hvalhud med spæk. Mattak smager af meget lidt, men har konsistens som en gummistøvle – en blandet oplevelse ;)

Økonomi

Forslag til budget:

- Fly: 15.000 kr
- Husleje: 850 kr
- Kost: 4000 kr

Jeg søgte legater inden afrejse, og jeg vil anbefale alle at undersøge dette i god tid, da flere fonde og legater skal søges på bestemte datoer og på bestemte (og besværlige) måder. Det er klart en god idé at undersøge sin hjemstavnskommunes legater, da disse ofte er interesserede i at støtte lokale personer.

Jeg modtog 5000 kr fra Lippmann fonden og 4000 kr fra Skive kommunes legat: Grosserer Niels Alfred Kloch og hustru fru Mariane Kloch født Funders legat. Det er et stort arbejde at søge legater, men det kan bestemt betale sig. Man kan finde god information og råd på legathåndbogen.dk.

Turistguide til Uummanaq

Når du alligevel er i byen, bør du prøve:

- Byens eneste café, café Emma (ligger lige ved sygehuset) og specialiserer sig i bølgepomfritter og milkshake
- Takeaway fra Ulo's, en dansk entrepreneurs thailandske kone laver lækkert thai/dansk-takeaway til meget overkommelige priser
- Butik Sarah (her kan man købe moskugarn og tøj mm.)
- Butik Riina (hvis man er heldig at ramme deres hemmelige åbningstider), her kan man købe tupilakker
- Byens eneste museum ved stenkirken, man kan se tøj fra inuittiden og tørvemurshuse
- Gå en tur ud til julemandens hus (ca. 9-10 km, hvis man går den lange tur fra fodboldbanen)

Erfaringsrapport

August 2021

Uummannaq Sundhedscenter

- Plukke sortebær og blåbær på vejen ud til julemandens hus – jorden er dækket af de lavstammede planter.
- Tage ud at sejle med Uummannaq Sea Safari. Han har sin egen hjemmeside og meget overkommelige priser på 550-1200 kr. Hvis man spørger en fisker, kan man ikke altid regne med aftalen, og de presser gerne priserne væsentligt op.
- Tage en tur på byens eneste diskotek, Parabolen, hvis det er noget for én...
- Man kan købe håndlavede tasker ved DKM design (se facebook). Dorte syer tasker i sælskind og læder i den smukkeste kvalitet!

Hvis du ønsker at vide mere om kulturen, sproget og menneskerne, og er en læsehest:

- Kim Leines bøger "Kalak" og "Tunu"
- Niviaq Korneliussens "Homo Sapienne" og "Blomsterdalen"
- Flemming Jensens "Imaqa"

Jeg kan anbefale disse tv-udsendelser inden afrejse:

- "Kampen om Grønland" – kan ses gratis på Filmstriben
- "Byen ved verdens ende" – også på Filmstriben – handler om den mindste bygd, der hører til Uummannaq-distriktet.



FODBOLDBANEN
M. KUNSTGRÆS I
UUMMANNAQ
– FINANSIERET
AF EN STOR
FOND OG DET
MEST PLANE
OMRÅDE PÅ
HELE ØEN.

Du skal være velkommen til at kontakte mig på lise.g.n@hotmail.com eller på messenger, og så håber jeg at dette har givet dig blod på tanden til et rigtigt grønlandseventyr i Nordvestgrønland!